

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

08 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

judecători

Iurie DIACONU

Liliana CATAN

Ion GUZUN

Victor BURDUH

Galina STRATULAT

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, ȚURCANU Svetlana prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe

COLOT Alexandru XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.04.2018–26.06.2019;

Instanța de apel: 03.06.2020 – 01.07.2020;

Instanța de recurs: 18.09.2020–08.12.2020.

Asupra recursului ordinar declarat, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 26.06.2019, COLOT Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 326 alin. (2), lit. b), d) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen de 2 ani, în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul sau reședința fără consimțământul organului competent.

S-a dispus trecerea cheltuielilor judiciare în sumă de 3158 în contul statului.

2. Prima instanță a reținut că, COLOT Alexandru, acționând de comun acord cu GĂLAȚANU Ludmila, în perioada lunilor noiembrie-decembrie 2017 a săvârșit trafic de influență în următoarele circumstanțe:

COLOT Alexandru a pretins și a primit mijloace bănești de la BOGHINSCAIA Olga care activa la SRL „Numina”, în cuantum de 300 euro care conform ratei oficiale de schimb a BNM constituia 6150 lei, pretinzând că poate influența persoanele publice în vederea urgentării întocmirii și semnării procesului-verbal de recepție finală a obiectivului „Cazangeria lit. F(14) construită în mun. Chișinău, str. Maria Drăgan 11”.

În perioada 09.11.2017-14.11.2017, COLOT Alexandru în vederea realizării obligațiilor asumate, aflându-se în biroul de serviciu a lui GĂLAȚANU Ludmila, amplasat în mun. Chișinău, str. Veronica Micle 10, a oferit și dat lui GĂLAȚANU Ludmila mijloace bănești în sumă de 250 euro care conform ratei oficiale de schimb BNM constituia 5125 lei, iar ultima a acceptat și primit aceste mijloace bănești, pentru a întocmi procesul-verbal de recepție finală a obiectivului „Cazangeria lit. F(14) construită în un. Chișinău, str. Maria Drăgan 11”, cu includerea în acesta a comisiei de recepție finală formată din specialiștii atestați în domeniul construcțiilor (proiectant, diriginte de șantier, responsabil tehnic, expert tehnic), precum și să influențeze membrii comisiei la semnarea acestui proces-verbal.

În rezultat, GĂLAȚANU Ludmila a întocmit procesul-verbal de recepție finală a obiectivului menționat, incluzând în comisia de recepție finală pe MOCANU Anatol (responsabilul tehnic), BURCĂ Ion (diriginte de șantier) și GOITU Victor (proiectant), cărora le-a transmis câte 50 euro din suma de 250 euro, iar ultimii au acceptat și primit aceste mijloace bănești, pentru ca contrar Hotărârii Guvernului nr. 285 din 23.05.1996, cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, fără a examina construcția prin cercetarea vizuală și analiza documentelor conținute în Cartea tehnică a construcției, să semneze și să aplice ștampila pe procesul-verbal de recepție finală din 10.11.2017.

Aceste acțiuni au fost încadrate de către instanța de judecată în baza art. 42 alin. (2), art. 326 alin. (2), lit. b), d) Cod penal – *trafic de influență, adică a pretins, a primit și a dat mijloace bănești pretinzând că are influență asupra persoanelor publice pentru a le face să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale de două persoane, urmate de obținerea rezultatului dorit.*

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată apel au declarat procurorul CAZACOV Elena și avocatul DONCIU Anatolie, în numele inculpatului COLOT Alexandru.

Procurorul prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui COLOT Alexandru a-i stabili, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 326 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 3500 unități convenționale (175 000 lei) și a încasa din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 6799,4 lei.

În motivarea apelului, acuzarea a invocat că:

- pedeapsa stabilită nu corespunde prevederilor art. 75 Cod penal, fiind incorect individualizată pedeapsa, or numai pedeapsa cu amendă va extinde efectele sancționării pe o perioadă mai extinsă, ceea ce îi va determina revizuirea comportamentului și integrarea socială, cu renunțarea la săvârșirea infracțiunilor;

- instanța incorect a dispus trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului, ele fiind suportate anume în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale, fapt ce indică să acestea cad sub incidența prevederilor art. art.227 alin.(1) și (2) pct. 5) Cod de procedură penală.

Avocatul prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26.06.2019 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care COLOT Alexandru să fie achitat.

În motivarea apelului s-a indicat că:

- urmărirea penală a avut loc cu derogări de la normele de procedură penală, motiv pentru care toate probele administrate în cadrul acesteia urmează a fi declarate nule;

- prima instanță a omis să indice în textul hotărârii că la ședința de judecată a participat și interpretul și nu s-a expus asupra cerințelor apărării cu privire la ilegalitatea acțiunilor de urmărire penală, punând la baza sentinței de condamnare doar declarațiile făcute de COLOT Alexandru în calitate de bănuit și negate în ședința judiciară;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 01 iulie 2020 a fost respins ca nefondat apelul procurorului și admis apelul avocatului, în numele inculpatului, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care COLOT Alexandru a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. 42 alin. (2), art. 326 alin. (2) lit. b), d) Cod Penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

A fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 6799, 4 lei.

4.1. Instanța de apel a conchis că:

✓ COLOT Alexandru se învinuiește de aceea că acționând de comun acord cu GĂLAȚANU Ludmila, în perioada lunilor noiembrie-decembrie 2017, a săvârșit trafic de influență în următoarele circumstanțe:

COLOT Alexandru a pretins și a primit mijloace bănești de la BOGHINSCAIA Olga care activa la SRL „Numina”, în cuantum de 300 euro care conform ratei oficiale de schimb a BNM constituia 6150 lei, pretinzând că poate influența persoane publice în vederea urgentării întocmirii și semnării procesului-verbal de recepție finală a obiectivului „Cazangeria lit. F(14) construită în mun. Chișinău, str. Maria Drăgan 11”.

În perioada 09.11.2017-14.11.2017, COLOT Alexandru în vederea realizării obligațiilor asumate, aflându-se în biroul de serviciu a lui GĂLAȚANU Ludmila, amplasat în mun. Chișinău, str. Veronica Micle 10, a oferit și a dat lui GĂLAȚANU Ludmila mijloace bănești în sumă de 250 euro care conform ratei oficiale de schimb BNM, constituie suma de 5125 lei, iar ultima a acceptat și primit aceste mijloace bănești, pentru a întocmi procesul-verbal de recepție finală a obiectivului „Cazangeria lit. F(14) construită în un. Chișinău, str. Maria Drăgan 11”, cu includerea în acesta a comisiei de recepție finală formată din specialiști atestați în domeniul construcțiilor (proiectant, diriginte de șantier, responsabil tehnic, expert tehnic), precum și să influențeze membrii comisiei la semnarea acestui proces-verbal.

În rezultat, GĂLAȚANU Ludmila a întocmit procesul-verbal de recepție finală a obiectivului menționat, incluzând în comisia de recepție finală pe MOCANU Anatol (responsabilul tehnic), BURCĂ Ion (diriginte de șantier) și GOITU Victor (proiectant), cărora le-a transmis câte 50 euro din suma de 250 euro, iar ultimii au acceptat și primit aceste mijloace bănești, pentru ca contrar Hotărârii Guvernului RM, nr. 285 din 23.05.1996, cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, fără a examina construcția prin cercetarea vizuală și analiza documentelor conținute în Cartea tehnică a construcției, să semneze și să aplice ștampila pe procesul-verbal de recepție finală din 10.11.2017.

Astfel, COLOT Alexandru este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 326 alin. (2) lit. b), d) Cod penal – *trafic de influență, adică a pretins, a primit și a dat mijloace bănești pretinzând că are influență asupra persoanelor publice pentru a le face să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale de două persoane, urmate de obținerea rezultatului dorit.*

✓ partea acuzării nu a prezentat probe directe care să dovedească faptul că inculpatul a pretins, a primit și a dat mijloace de bani pentru a obține un rezultat dorit la perfectarea procesului-verbal de recepție a obiectivului,,Cazangeria lit. F(14) construită în un. Chișinău, str. Maria Drăgan 11”;

✓ solicitările de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în beneficiul statului sunt nefondate, or achitarea salariului acuzatorului de stat și cheltuielile legate de procurarea rechizitelor (hârtie, pix, etc.) nu sunt incluse la categoria cheltuielilor judiciare, ci sunt achitate din bugetul de stat potrivit Legii.

5. Împotriva deciziei recurs ordinar a declarat procurorul ȚURCANU Svetlana motivând că instanța de apel a apreciat în mod greșit probele, preluând selectiv conținutul acestora, neexpunându-se asupra stării de fapt ce rezultă din declarațiile:

- inculpatului potrivit căroră el a transmis 250 euro Liudmillei GĂLĂȚANU pentru ca aceasta să perfecteze procesul-verbal a dării în exploatare a obiectivului,,Cazangeria lit. F(14) construită în un. Chișinău, str. Maria Drăgan 11”, primind actul indicat tapat și cu semnăturile specialiștilor și că a îndeplinit aceste acțiuni în vederea obținerii unei reduceri la produsele comercializate de SRL NUMINA și de întâlniri cu BOGHINSCHI Olga, persoană pe care o simpatiza;

- martorilor BURCĂ Ion și GOITU Victor potrivit căroră au primit mijloacele bănești de la intermediarul GĂLĂȚANU Ludmila după semnarea procesului-verbal de dare în exploatare a obiectivului,,Cazangeria lit. F(14) construită în un. Chișinău, str. Maria Drăgan 11”;

- martorului BOGHINSCHI Olga potrivit căroră inculpatul s-a oferit să o ajute în scopul grăbirii dării în exploatare a obiectivului,,Cazangeria lit. F(14) construită în un. Chișinău, str. Maria Drăgan 11”, ultimul îndeplinindu-și promisiunea prin prezentarea actului perfectata și semnat în conformitate cu legislația în vigoare.

Mai mult, ordonanța de scoatere de sub urmărire penală emisă în privința Olgăi BOGHINSCHI nu confirmă nevinovăția lui COLOT Alexandru, ultimul fiind pus sub învinuire nu numai pentru pretindere și primire a mijloacelor bănești, dar și pentru darea mijloacelor bănești în scopul influențării membrilor Comisiei de recepție finală în vederea obținerii rezultatului scontat.

Drept urmare, se solicită casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

6. Referință, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) p. 1¹) Cod de procedură penală, a fost depusă de avocatul DONCIU Anatolie, în numele inculpatului, prin care se solicită respingerea recursului ca inadmisibil.

7. Colegiul Penal constată că recursul ordinar a fost depus în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 29 iulie 2020, iar recursul datează cu 28 august 2020 și nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 432 Cod de procedură penală, fiind admisibil.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea sunt în măsură să desființeze hotărârea recurată și întemeiază dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

În lumina practicii constante a CtEDO și a instanțelor naționale, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, de vreme ce viciul fundamental admis în cadrul unei proceduri precedente, care afectează hotărârea pronunțată, este o ignorare esențială a drepturilor și libertăților garantate de CoEDO, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale, instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar art. 6 CoEDO este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

Cazului îi este incidentă soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală deoarece erorile de drept nu pot fi corectate în prezenta procedură, or instanța de recurs nu poate substitui instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.

În sensul celor menționate supra se reține că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și motivată, fiind întemeiată numai în baza probelor la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură, instanța fiind obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate, răspunzând argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or, doar astfel se demonstrează că acestea au fost auzite în cadrul examinării cauzei (hotărârea *Perez versus Franța*).

La caz, este prezentă eroarea de drept de la pct. 6) alin. 1) art. 427 Cod de procedură penală, ea rezultând din încălcarea prevederilor art. 24 și 101 Cod de procedură penală raportate la cele ale art. 414 Cod de procedură penală.

Astfel, din textul deciziei recurate se reține că acuzarea a invocat în calitate de probă a confirmării învinuirii declarațiile martorului Goitu Victor, date în cadrul primei instanțe, „verificate prin citire în instanța de apel” (a se vedea pct. 13 a deciziei recurate), însă o asemenea probă, așa cum rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată, nu a fost invocată de acuzare și nu a fost obiect de cercetare în instanța de apel (f.d. 24-25, vol. I).

Se menționează și că, chiar dacă, în ședința de judecată, părțile au indicat la probe ca procesul-verbal de audiere al bănuitului HARBUR Victor (f.d. 36-37, vol. I), revendicare (f.d. 64, vol. I), proces-verbal de informare despre terminarea urmăririi penale (f.d. 73, vol. I) și proces-verbal de prezentare a materialelor de urmărire penală (f.d. 74, vol. I), instanța de apel a omis să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora.

În continuare, statuările instanței de apel că nu s-au constatat elementele laturii obiective a infracțiunii incriminate lui COLOT Alexandru nu pot fi preluate de instanța de recurs, or ele se bazează pe fapte ce nu se reliefează din materialul probator, apreciindu-se că instanța de apel a selectat doar o parte din conținutul probelor, fără a le aprecia în întreg, în ansamblu și prin coroborare.

În primul rând, cele indicate în partea motivantă a hotărârii că „*din conținutul discuției redată în formă scrisă în rechizitoriu nu desprinde transmiterea mijloacelor bănești de la inculpat către GĂLĂȚANU Ludmila, fapt ce duce la lipsa indicelui calificativ a infracțiunii de trafic de influență – darea*” nu pot fi apreciate ca rezultând din analiza materialului probator în coroborare, or dispunându-se inadmisibilitatea probei înregistrarea video stocată pe fișierul Recl_0209_DT, nu s-au întreprins acțiuni în vederea reproducerii înregistrării video, pentru a putea cunoaște conținutul acestei probe, și a discuta proba cu participarea părților.

În al doilea rând, instanța de apel a omis să dea apreciere juridică:

- declarațiilor inculpatului potrivit cărora a intervenit pe lângă BOGHINSCAIA Olga să o ajute în vederea obținerii de favoruri din partea ultimii cât și a angajatorului acesteia și că a transmis intermediarului Liudmillei GĂLĂȚANU mijloace bănești proprii pentru a fi „tapat” și semnat de specialiști conținutul procesului-verbal de dare în exploatare a obiectivului „Cazangeria lit. F(14) construită în un. Chișinău, str. Maria Drăgan 11”;

- declarații martorului BOGHINSCAIA Olga potrivit cărora inculpatul a obținut rezultatul scontat – eliberarea procesului-verbal semnat de specialiștii, care nu au întreprins acțiuni în vederea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu.

- declarațiilor martorilor BURCĂ Ion și GOITU Victor potrivit cărora au primit mijloacele bănești de la intermediarul GĂLĂȚANU Ludmila după semnarea procesului-verbal de dare în exploatare a obiectivului „Cazangeria lit. F(14) construită în un. Chișinău, str. Maria Drăgan 11”, remunerarea considerând-o ilegală.

În al treilea rând, instanța de apel a declarat inadmisibilitatea probei declarațiile bănuțitului și învinuitului, indicând la încălcarea dreptului la interpret, fără a se expune că inculpatul este de naționalitate moldovean (f.d. 63, vol. I), nu a sesizat organul de urmărire penală despre încălcarea dreptului la interpret, a semnat procesele-verbale de audiere, inclusiv la rubricile „*limba în care urmează a fi depuse declarațiile*”, „*recunoașterea bănuțitului/învinuitului*” și prin înscris autentic, în grafie latină și în limba de stat a indicat că „*Din cauza stării sănătății la moment mă abțin să fac careva declarații*” (f.d. 53-55, vol. I), „*Declarațiile sunt scrise din cuvintele mele, corect, de mine citite, obiecții nu am, fapt pentru ce semnez*” (f.d. 55-57, vol. I) și „*Susțin declarațiile date în calitate de bănuțit. P-V este scris de mine personal pentru ce semnez*” (f.d. 60, vol. I) și a fost asistat de apărătorul DOGOTARI Ian, ce înțelege limba procesului, a cărui servicii nu au contestate de COLOT Alexandru, care de asemenea nu a făcut o sesizare în acest sens la etapa audierii sau la cea de informare despre terminarea urmăririi penale și de prezentare a materialelor de urmărire penală (f.d. 73-74, vol. I).

Deci, coroborând materialele cauzei penale la prevederile art. 24 Cod de procedură penală, se conchide că a fost adusă atingere principiului contradictorialității, rezultată din întemeierea concluziilor pe probe necercetate ședință, prin omitere de apreciere a admisibilității sau inadmisibilității probelor invocate de părți și neexpunere asupra afirmațiilor apelanților, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelurilor depuse, or în lumina jurisprudenței CtEDO, deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (hotărârea *Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite

de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (hotărârea *Moreira Ferreira versus Portugalia*).

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, motivele care au stat la baza emiterii sentinței de condamnare, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de temeiurile casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, ȚURCANU Svetlana, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 01 iulie 2020 în cauza penală privindu-l pe **COLOT Alexandru XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă și pronunțată integral la 24 decembrie 2020.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN

Judecător

Victor BURDUH

Judecător

Galina STRATULAT